

Inzetten op gedrag, techniek én infrastructuur

Het Provinciehuis Zuid-Holland was dinsdag 29 november 2022 ‘the place-to-be’ voor de portefeuillehouders verkeersveiligheid in Zuid-Holland. Aanleiding voor het gesprek bij deze bestuurlijke ontmoeting was de recente publicatie van de halfjaarcijfers over ongevallen, gewonden en dodelijke slachtoffers in 2022. Met elkaar is van gedachten gewisseld en gediscussieerd over de inzet op verkeersveiligheid. De portefeuillehouders sloten de bijeenkomst af door hun ambities voor de komende jaren hardop uit te spreken en hun de vlag met ambities te planten op de kaart van Zuid-Holland.

De actualiteiten en de cijfers

Na een korte introductie door programmamanager Astrid Homan is het woord aan de twee regievoerders van het ROV Zuid-Holland. Frederik Zevenbergen heet vanuit de provincie Zuid-Holland iedereen van harte welkom in het geheel vernieuwde en verduurzaamde provinciehuis. “We zijn hier vandaag als portefeuillehouders verkeersveiligheid onder elkaar en delen dezelfde doelen: we streven naar meer verkeersveiligheid in Zuid-Holland.” Zevenbergen: “Afgezet tegen het aantal inwoners staat Zuid-Holland bovenaan in de tabel van verkeersslachtoffers. Anne Mulder, portefeuillehouder verkeersveiligheid voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en wethouder van Den Haag vult aan: “Elke dag zijn er slachtoffers te betreuren in het verkeer in Nederland en ook in Zuid-Holland. Sta even stil bij wat dit betekent voor al die gezinnen en nabestaanden.” Zevenbergen: “Vanmorgen in dichte mist zag ik dat veel kinderen, ook die met hun ouders fietsten geen licht aan hadden. We investeren allemaal in veilige wegen, maar handhaving en gedrag zijn van even groot belang. Gedrag is daarbij misschien wel de grootste uitdaging. We doen alles voor onze kinderen, maar we letten maar weinig op dat ze veilig zijn in het verkeer.”

Doelen SPV 2030 buiten bereik

De recente rapportage van Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) getiteld Kiezen of Delen brengt in beeld of de doelen die we als stakeholders gezamenlijk hebben gesteld worden gehaald. In het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 zetten we in op halvering van het aantal ongevallen en van het aantal verkeersdoden. De conclusie in het rapport is duidelijk: met de huidige inzet worden de doelen niet behaald. Met aanvullende maatregelen is een halvering van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers in het meest positieve scenario nog mogelijk. Een halvering van het aantal ernstige verkeersgewonden ligt echter echt al buiten ons bereik.

Voor de aanvullende maatregelen worden genoemd:

- Investeren in fietsveiligheid – Verdere verbetering van fietsinfrastructuur en het vaker dragen van de fietshelm kunnen bijdragen aan de reductie van het aantal ernstig gewonden.
- Investeren in snelheidsverminderende maatregelen – Bij lagere snelheden neemt het risico van een dodelijk ongeval af.

Meer fietsveiligheid

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft vrijwel gelijktijdig met de publicatie van het rapport laten weten om 50 miljoen vanuit de gelden van het SPV te oormerken voor fietsveiligheid.

Vanuit de risicogestuurde aanpak worden daarbij vier focuspunten genoemd. Deze zijn:

- Ouderen: bovenmatig vertegenwoordigd in de ongevals cijfers;

- School- en sportomgeving: circa 1 op de 5 fietsers op de Spoedeisende Hulp is jonger dan 17 jaar;
- Drukke op het fietspad: steeds meer mensen en voertuigen gebruiken het fietspad;
- Enkelvoudige ongevallen: in 2019 ruim 80% van de ernstige fietsongevallen.

De assets van Zuid-Holland

De focuspunten van het Rijk sluiten bijzonder goed aan op de programma's die door het ROV Zuid-Holland voor deze bijeenkomst in het licht zijn gezet. Het gaat om:

SCHOOL op SEEF, het programma voor het primair onderwijs.

Informatie en lesmateriaal voor praktische lessen vanuit een integrale aanpak met gemeente, politie en ouders. Een doorlopend aanbod van 4 tot 12 jaar. Met een eerste opstap voor de 0 – 4 jarigen en hun ouders in de vorm van de Verkeerskalender. Op dit moment zijn 268 van de 1100 scholen geregistreerd als actief gebruiker van het systeem. Er is dus nog veel ruimte tot groei.

Bekijk het filmpje over SCHOOL op SEEF: <https://youtu.be/D11jse7Sy18>

Ga naar de website: schoolopseef.nl

TotallyTraffic, het programma voor het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs.

TotallyTraffic is een educatieprogramma voor jongeren van 12 tot en met 18 jaar. Deze jongeren ontwikkelen zich snel en hun houding in het verkeer verandert: ze nemen meer risico's, nemen de regels niet altijd serieus en kunnen gevoelig zijn voor druk vanuit de vriendenkring. Deze jongeren behoren tot de meest kwetsbare verkeersdeelnemers. In Zuid-Holland gebruikt 44% van de scholen in de doelgroep een of meer lessen. De onderwerpen variëren van een veilige schoolroute tot drugs- en telefoongebruik.

Bekijk het filmpje over TotallyTraffic: <https://youtu.be/67G0ml9anHo>

Ga naar de website: totallytrafficzuidholland.nl/

Doortrappen is het landelijke programma dat erop inzet senioren zo lang mogelijk veilig te laten fietsen. Zuid-Holland is een van de koplopers van het programma en ontwikkelt er ook zelf aan mee. Het programma biedt voorlichting en praktische educatie in een sociale context. 45% van de gemeentes in Zuid-Holland is al actief. Nog eens 25% wil gaan starten op korte termijn.

Bekijk het filmpje over Doortrappen: <https://youtu.be/Qj7NVflGRuI>

Ga naar de website: maakeenpuntvannul.nl/doortrappen

Het ROV Zuid-Holland kent een lange traditie van **samenwerking met sportverenigingen**.

De start is gemaakt met BOB in de sportkantine en is de laatste jaren uitgebouwd naar een bredere aanpak op verkeersveiligheid. Er zijn inmiddels al 70 verenigingen die zich ambassadeurs verkeersveiligheid noemen en er zijn vele aanvullende contacten.

De sportverenigingen worden zowel door het Rijk als door ANWB genoemd als een belangrijke doelgroep. Zuid-Holland heeft dus al een voorsprong en gaat de samenwerking verder aan.

Bekijk het filmpje over de aanpak sport: <https://youtu.be/zSlowMCDfH4>

Ga naar de website: maakeenpuntvannul.nl/sporters

De portefeuillehouders kunnen een belangrijke rol spelen in het betrekken van scholen, sportverenigingen en andere relevante partijen om hen aan te spreken en te stimuleren aandacht te besteden aan verkeersveiligheid. Ook de zorg voor veilige routes past hierin.

Ambities

Na de introductie nemen de portefeuillehouders plaats aan tafel voor het gesprek over ambities en uitdagingen. Aan 4 verschillende tafels worden 4 verschillende gesprekken gevoerd.

De onderwerpen zijn verschillend. Van de praktische uitdagingen van de omslag van 50 km naar 30 km en de aanpak en het draagvlak die dat vraagt naar het opstellen en vaststellen van beleid en het uitwisselen van verkeersveiligheidsplannen. Maar ook over de roep om meer handhaving en het gesprek met de (gemeente)raden. De keuzes die gemaakt moeten worden tussen een vaste beleidslijn en ruimte voor inzet op calamiteiten.

Er wordt een pleidooi gehouden om nog meer partijen aan te haken: lokale helden als ambassadeurs en betrokkenheid van ouders, ook buiten scholen om. Laten we het gesprek over verkeersveiligheid dicht bij de mensen brengen en gebruik maken van de koppelkansen die er zijn in de communicatie over leefbaarheid, duurzaamheid en de mobiliteitstransitie. Benut ook de koppelkansen vanuit: klimaatadaptatie, rioleringswerken en vergroening. En denk ook aan een integrale aanpak rond verkeersveiligheid bij nieuwe infrastructuur. Aanvullende kansen worden gezien in het verbinden van portefeuilles en het op die manier betrekken van meer partners en meer capaciteit in de organisatie: naast verkeer ook onderwijs, sport, economie en welzijn.

De roep is om een echt integrale aanpak waarbij gedrag, infrastructuur en handhaving hand in hand gaan. Nieuwe voertuigen en ontwikkelingen brengen nieuwe uitdagingen maar ook kansen. De e-bike en e-stepjes vragen aandacht naast het gebruik van de helm in het verkeer. En hoe gaan we om met de toegenomen agressie?

Breed wordt gedragen dat kennis en kunde van groot belang zijn voor veilige verkeersdeelname. Weten verkeersdeelnemers hoe zij veilig aan het verkeer deelnemen en welke risico's er zijn? Technologie kan ondersteunend zijn. Denk aan slimme apps en nieuwe voertuig technologie om verkeersdeelnemers te begeleiden.

Een rol wordt gezien voor het ROV Zuid-Holland om kennis en informatie te delen: samen doen en weten we veel. Het zou goed zijn om meer met elkaar delen en om gebruik te maken van elkaars inzet en plannen: we hoeven niet allemaal zelf het wiel uit te vinden. Meerwaarde wordt ook gezien in een gezamenlijke, structurele inzet op communicatie, zodat weggebruikers boodschappen herhaaldelijk en via diverse kanalen (lokaal en regionaal) terugzien onder een herkenbare noemer.

De vraag die in bredere zin gesteld wordt is hoe we mensen aangehaakt krijgen. Wat zijn de triggers om mensen in beweging te krijgen? De betrokkenheid van private partners en bewoners is cruciaal: het verkeer is van ons allemaal.

Geprikt op de kaart

De portefeuillehouders ronden hun gesprekken af en verwoorden vervolgens hun ambities. Deze krijgen een plek op vlaggetjes Alle aanwezige portefeuillehouder koppelen zo de ambities aan het beeldmerk van de eigen organisatie en aan het gezamenlijke doel: wij maken een punt van nul!

Om aan de slag te kunnen gaan met de ambities is er behoefte aan:

- Meer data en onderzoek: wat maakt dat we de stijging in de cijfers lijken te zien? Kennen we de oorzaken van ongevallen voldoende? Wat zijn de onderwerpen die aandacht vragen? En hoe gaan we om met het verschil in objectieve en subjectieve onveiligheid?
- Meer aandacht voor en afstemming en communicatie over handhaving: hoe zorgen we voor meer capaciteit, meer aandacht en een vergroting van de (beleefde) pakkans?
- Een sterke, duidelijke en gezamenlijke boodschap: kan het ROV Zuid-Holland verder ontzorgen in materialen en boodschappen?
- Een gezamenlijk programma: hoe brengen we de lokale en regionale ambities op één lijn voor een verkeersveilig Zuid-Holland?

Met alle ambities geprikt op de kaart van Zuid-Holland kijken we terug op een geslaagde ontmoeting die vraagt om herhaling en follow up.

Het ROV Zuid-Holland pakt de handschoen op. We brengen de ambities in kaart en bieden daar waar gewenst en mogelijk de gevraagde ondersteuning.

